

Nyolcvan éve, 1931. április 21-én nyitotta meg kapuját mai helyén a Fővárosi Könyvtár (ma: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) Központi Könyvtára. Az épület azóta alaposan kibővült, de történeti magja a korabeli pompájával fogadja évi közel egymillió látogatóját.

A könyvtár hivatalos alapítási éve 1904. Ekkor még a Városházán szorítottak neki helyet. Nyilvános közkönyvtárrá 1910-ben szervezték át, és azonnal megindult egy nagyszabású központi épület tervezése. Az elhelyezés és a költségek körüli közgyűlési viták azonban halogatták, az első világháború pedig végképp elsoportolta a Köztársaság, majd a Kálvin térre készült tervváltozatok megvalósításának a lehetőségét. A könyvtár ezután „ideiglenes jelleggel” – valójában több mint másfél évtizedig – egy használaton kívüli iskoláépületben töltötte be feladatát a belvárosi Károlyi utcában.

A fővárosi közgyűlés 1927-ben döntött arról, hogy könyvtárrá alakítás céljából megvásárolja gróf Wenckheim Frigyes örökösétől a család palotáját, amely Meinig Artúr tervei nyomán 1889-ben épült a Baross utca és Reviczky utca határolta telken. Az új központi könyvtárat tudományos jellegűnek szánták, amihez az arisztokratikus miliő megtartásával alakítottak ki új tereket. A kor-

szak legjobb műbútorasztalosai versenyeztek a berendezés jogáért, a raktárakat pedig korszerű vas- és üvegszerkezetekből hozták létre, és könyvlifttel látták el.

Az épület a második világháborúban és 1956-ban is csak kisebb károkat szenvedett. A reprezentatív tereket a tartós használat mellett is sikerült viszonylag ép állapotban fenntartani, a bútortatot pedig a korábbiakhoz illeszkedő elemekkel kiegészíteni. Az azonban már a hatvan-

as évek óta nyilvánvaló volt, hogy a főváros megnövekedett és megváltozott

közkönyvtári igényeit a palota sem méreteiben,

sem pedig funkcionálisan nem képes kielégíteni.

Évtizedes, megmegújuló, különböző helyszí-

nekre elképzelt tervezetésekre

került pont, amikor 1997-ben megszületett a

döntés: a központot a jelenlegi palota rekonstrukciójával és kibővítésével kell megújítani. Az or-

szággyűlés és a fővárosi önkormányzat példaadó összefogásával létrejött új épületkomplexum az egykori Wenckheim-palota műemléki felújításával lett teljes, 2001 szeptemberében.

A könyvtár az épület régi fényképeiből összeállított kiállítással emlékezik a nyolcvan évvel ezelőtti ünnepélyes eseményre, amikor Sipőcz Jenő polgármester átadta a könyvtárpalotát a főváros közönségének. ■

Sajtóhíradás a megnyitásról, 1931

A könyvtárrá alakított Wenckheim-palota a megnyitáskor, 1931

Katalógus-, kölcsönző- és olvasóterem a palota egykori báltermeiben, 1931

Könyvtári altisztek a raktárban, 1941

Olvasók a Budapest Gyűjteményben, 1941